

İLK VE ORTA
ÖĞRETİMDE
İKİNCİ DÖNEM
BAŞLADI

EĞİTİM HAKKI: Vermiyorlar, alacağız

ÖZELLEŞTİRMENİN TRUVA ATI OKUL AİLE BİRLİKLERİ

Devletin okullarına bütçe desteği neredeyse bütünüyle öğretmen maaşlarına daraltılmış durumda. Yükü öğrencilere yıkmak için de çeşitli yollar bulunuyor. Okul Aile Birlikleri, buna biraz da zorunlu olarak aracılık ediyor. Devlet okullarında ticarileşme böyle gerçekleşiyor. • Sf 3

ÖZEL OKUL PATRONU MİLLİ EĞİTİM BAKANI: ZİYA SELÇUK

Özel okul patronu Ziya Selçuk, AKP döneminde Milli Eğitim Bakanı olarak atanan ilk 'eğitimciydi'. Bu nedenle Selçuk'un bakan olmasıyla heyecanlananlar oldu, üstelik nereden çıktığı belli olmayan bir 'bu sefer laik bir bakan' efsanesi de dalga dalga yayılıyordu. Eğitim patronu Selçuk, eğitimin karartılmasında kendisinden önceki bakanları aratmayan bir rol üstlendi. • Sf 2

SOVYETLER KAPİTALİST ÜLKELERİ ZORLUYORDU

Geçmişten bugüne sosyalist ülkelerin eğitimde ulaştığı başarıya hiçbir kapitalist ülke ulaşamadı. Bu başarının merkezinde eğitim hakkının geniş halk kitlelerine gerçek, fiili bir hak olarak taşınması var. Bu başarının önemli bir etkisiyse, kapitalistlerin "orada tanınan hakları biz de burada tanıyoruz" diyerek attıkları adımlar olmuştur. Sovyetleri kendi halkları açısından "akıl çelecek" bir tehlike olarak görüyorlardı, halkın aklı oraya gitmesin diye bunu yapmak zorunda kaldılar. İngiltere'de, Fransa'da ve hatta bizim ülkemizde parasız ve yaygın eğitim konusunda geçen yüzyılda sağlanan ilerlemeler

andığımız etkinin sonucudur. SSCB'nin 1936 Anayasası'nda eğitim hakkına ilişkin aşağıda yer verilen madde sosyalizmde eğitimin nasıl ele alındığını gösteriyor: "SSCB yurttaşları eğitim hakkına sahiptir. Bu hak, evrensel, zorunlu ilköğretim; yüksek öğretim dahil olmak üzere ücretsiz eğitim; üniversite ve yüksek okullardaki öğrencilerin büyük çoğunluğu için devlet bursu; okullarda anadilde eğitim verilmesi; ve emekçilerin fabrikalarda, devlet çiftliklerinde, makine ve traktör istasyonları ile kolektif çiftliklerde ücretsiz mesleki, teknik ve bilimsel tarım eğitim organizasyonları ile güvence altına alınmıştır."

EĞİTİMDE GERİCİ KUŞATMA

AKP'nin zorla imam hatip politikaları, öğrencileri de velileri de 'din eğitimine' ikna etmeye yetmiyor. İmam hatip okullarının başarısızlığına örtülebilir gibi değil. Gizlemek için denenen yollar da inanılır gibi değil. • Sf 3

ÖZELLEŞTİRMEYLE GELEN KARANLIK

Eğitim sistemimizdeki dönüşüm AKP'den önce başladı ama AKP dönüşümü hızlandırmakla kalmadı, başlatanların cesaret edemeyeceği bir noktaya taşıdı.

Anayasayla tanınan eğitim hakkının fiilen ortadan kaldırılması anlamına gelen dönüşümün merkezinde yine o vardı: Özelleştirme!

Baraj, köprü, otoyol, fabrika, elektrik santrali ne varsa özelleştiren AKP, eğitimdeki özelleştirmede de rekor üstüne rekor kırdı.

Özelleştirmeyle birlikte dinselleştirme geldi. Müfredatın açıkça şeriat devletine yakışır bir hale getirilmesi, zorunlu din derslerine sözde seçmeli din konularının eklenmesi gibi adımlar, şiddetli bir imam hatip furyasıyla tamamlandı.

Bu adımlar, eğitimde özelleştirmeye de inanılmaz bir destek sağladı: Çocuklarını devlet okullarının şeriatçı karanlığından kurtarmak isteyenlere özel okullar bir imkan gibi sunuldu.

Eğitim toptan kalite kaybetti. Bütün unsurlarıyla daha fazla para ister hale geldi.

Eğitimcilerin durumu da bu tabloyla paralel seyretti. İlk yıllarda dersanelerde, özel okullarda daha iyi paralarla iş bulacağı umuduyla oyalanan öğretmenlerin sonunda vardığı yer kölelik oldu. Vahşice çalıştıran, zaten verdiği ücret karın tokluğuna ancak yeten özel okullar son dönemde maaşları da ödememeye başladı.

Emekçilerin dünya çapında verdikleri mücadelelerle, Sovyetler Birliği'nin yarattığı örneklerle kazanılmış olan eğitim hakkı bu şekilde ellerimizden kayıp gitti.

Şimdi bu hakkı geri almak için harekete geçmenin zamanı.

Özelleştirme ve gericileştirme furyasını geri çermenin zamanı.

TOPLUMCU ANAYASA'DA EĞİTİM

TKP'nin sosyalist Türkiye'nin Anayasa taslağı olarak sunduğu Toplumcu Anayasa'da eğitim hakkı... • Sf 3

ÖZEL OKULLARA MİLYARLARI BULAN DEVLET TEŞVİĞİ • Sf 2

ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLİĞİ: POST MODERN KÖLELİK • Sf 2

'BAĞIŞ TOPLAMAK YASAK, GÖNÜLLÜ BAĞIŞ SERBEST' OYUNU! • Sf 3

Devlet okulunda karanlık, özel okulda soygun

Yurttaşlarına temel eğitimi sağlama yükümlülüğü var devletin. Sadece evrensel insan haklarının gereği olarak değil, anayasasında var! AKP, bu hakkı yok saydığı gibi devlet okullarını şeriat karanlığına teslim ederek özel okullara destek sağlıyor.

Evrensel ilke bu, çeşitli uluslararası sözleşmelerde yerini almış durumda: eğitim devletlerin tüm vatan-daşlarına sağlamak zorunda olduğu, tarihsel olarak mücadelelerle kazanılmış bir hak.

Ama kapitalist ülkelerde yasa maddeleri ve evrensel haklar değil, piyasa koşulları son sözü söylüyor. Toplumsal yaşamın her alanı gibi, en temel insan hakkı olan eğitim de piyasa koşullarına tabi, alınıp satılması önemli. Bugün, devlet okullarında

bile eğitim fazlasıyla ticarileşmiş durumda, devlet okullarında bile eğitimin her düzeyinde velilerden onlarca farklı başlık altında paralar toplanıyor, okullarda eğitime yapılmış şekilde ticari faaliyetler yürütülüyor.

DEVLET OKULUNDAN KAÇIP ÖZEL OKULA TUTULMAK

Her mahallenin imam hatiplerle kuşatılması, zorunlusu seçmeli din temelli dersleri, okullarda cirit atan tarikat ve cemaatleriyle gerici dayatmalar da bu tabloya eklenince...

Seçenek, son çare her köşe ba-

şında bir yenisi açılan özel okullar olarak sunuluyor.

Bu yılın gündemi haline gelen özel okul kriziye çok başka bir şey söylüyor.

Dönemin ortasında kapıya kilit vurup çocukları, öğretmenleri ve velileri ortada bırakmak özel okul patronları için işten bile değil. Dolayısıyla, devlet okullarındaki sorunlardan kurtulmak için özel okullar bir yol değil.

ÖZEL OKULLARA MİLYARLARI BULAN DEVLET TEŞVİKİ

AKP'nin bir eğitim bakanı, özel okullara en çok destek veren hükümetin kendi hükümetleri olduğuyla övünmüştü.

Patronların, tüccarların temsilcisi olan bir parti için oldukça yerinde doğrusu. Çünkü onlara hizmet ediyorlar!

AKP yıllardır kamu kaynaklarıyla özel okulları desteklemek için seferber oldu. Sadece son 5-6 yıldır devlet teşvikiyle özel okula öğrenci göndermek için ayrılan kaynak 5 milyar TL'ye dayandı. Buna özel okul patronlarına sunulan vergi indirimleri, bina destekleri gibi diğer teşvikler dahil değil.

AKP'nin bu özelleştirme sevdasıyla, özel okulların sayısı bugün yaklaşık 13 bini bulurken, bu okulların tüm okulların içindeki payı 2002'deki %2'lik paylardan bugün %20'lere çıktı. Özel okullarda okuyan öğrenci sayısı da yaklaşık 1,5 milyonu buldu.

Özel okullar velilere bir taraftan parıltılı sözcüklerle teknoloji ve yabancı dil gibi olanaklar, diğer taraftan meşrebine göre, kimi zaman laiklik, kimi zaman dincilik pazarlıyor. Bu okullarda eğitim her türlü ticari faaliyetin konusu olurken, eğitim hangi okulda hangi olanaklarla satın alınıyorsa fiyatı da ona göre değişiyor.

OKUL ÖZEL, ÖĞRETMEN KÖLE

Özel okulların büyük bölümü, öğretmenler için kölelik koşullarında çalışma ve hak gaspları, veliler için suistimal edilen toplumsal değerler ve samimiyetsiz müşteri memnuniyeti laubaliliği; öğrenciler içinse parlatılmış, giderek niteliksizleşen eğitim ve karşılıksız bırakılan gelecek vaatleri anlamına geliyor. Son birkaç aydır toplumsal gündem haline gelen özel okul krizi bunu tüm boyutlarıyla bir kez daha gösterdi.

EĞİTİMDE GERİCİ KUŞATMA

Zorla imam hatip politikalarına rağmen, öğrenciler de veliler de bu konuda isteksiz. İmam hatip okullarının başarısızlığı ise örtülebilir gibi değil.

Okullarda özelleştirme ve gericilik uygulamaları el ele, biri diğerine alan açarak ilerliyor. Özellikle 4+4+4 yasaasının ardından eğitimde gerici kuşatma had safhaya ulaştı. İmam hatipleri, sıbyan mektepleri, gerici vakıf ve derneklerin etkinlikleri, müfredata yönelik gerici müdahaleler... Amaç açıkça ifade ediliyor, bilimsel bir eğitim şart değil, tek mesele dindar nesil yetiştirmek.

AKP 2002 yılında iktidara geldiğinde 450 İmam Hatip Lisesi'nde (İHL) 71 bin öğrenci kayıtlıydı. 2020'ye geldiğimizde 1.623 İHL'de 605 bin öğrenci, 3.394 İmam Hatip Ortaokulu'nda ise 761.785 öğrenci kayıtlı! Elbette memlekette bu kadar imam-hatibe ihtiyaç olduğundan değil, tersine yurttaşlar çocuklarına din eğitimi aldirmaya çok da hevesli değil. MEB'in politikaları imam hatipleri neredeyse zorunlu hale getiriyor. Üstelik devlet bu okullara ayrılan kaynakların musluğuunu açarken, bir taraftan da yemek, servis, burs gibi teşviklerle kapıları zorluyor.

İmam hatip okulu olmayan devlet okullarındaysa durum çok farklı olmuyor: MEB'le yapılan protokollerle okula giren tarikat ve cemaatleriyle, gerici idarecileriyle her biri ismi öyle olmasa da birer imam hatip okuluna dönüştürülmeye

çalışılıyor. Ortaöğretim yerleştirmelerinde emekçi çocuklarına Anadolu Lisesi ya da özel okula gidemiyorsa adrese dayalı yerleştirme sistemiyle tek seçenek olarak imam hatip lisesi ya da meslek lisesi sunuluyor.

İMAM HATİPLER BAŞARISIZ OLUNCA...

Yapılan onca ayrımcılığa rağmen AKP imam hatip okullarında istediği başarıya ulaşamıyor. İnsani değerlerin değil, gericiliğin, cinsiyetçiliğin, ayrımcılığı körükleyen düşünce ve inanç kalıplarının çocuklara empoze edildiği bu okullar bekleneneği gibi diğer okul türlerine göre başarısız oluyor. AKP'nin buna bulduğu çözüm ise belli İHL'lerde dini öğretimden çok sınava hazırlık eğitimleri vererek, devletin yeni prenslerini yetiştirme gayretine girmek oluyor.

Az sayıda imam hatip okulunda "imam hatip" prensibinden ödün verilerek, hem "imam hatipler de başarılı" imajı için hazırlık yapılıyor hem de bu şekilde din devletinin iyi eğitim görmüş kadroları yetişiyor. Kalan binlerce imam hatip okulunda da yoksul ve emekçi ailelerin çocuklarına verilen yoğun din eğitimiyle boyun eğmek öğretiliyor.

SAMANALTI / Sait Munzur

ÖZEL OKUL PATRONU MİLLİ EĞİTİM BAKANI: ZİYA SELÇUK

'İlk defa bir eğitimci bakan olarak atandı.' Özel okul patronu Ziya Selçuk bakan olduğunda heyecanlananlar böyle düşünüyordu. Selçuk, eğitimin karartılmasında kendisinden önceki bakanları aratmayan bir rol üstlendi.

AKP iktidarı süresince ilk defa bir eğitimci Bakan olarak atanınca toplumun bir bölümünde şaşkınlık ve umut hissi yayıldı. Ziya Selçuk, Erdoğan tarafından verilen bakanlık görevini nasıl kabul ettiğini şöyle anlatmıştı: "Aslında bu işin kabul edilmemesi konusunda aklım yerindeydi ve farkındaydım. Fakat Beyfendi'nin gerçekten çok güçlü bir iradesi var."

Bakan olarak görevlendirilmeden önce bir özel okul zincirinin sahibi olan Selçuk attığı ya da ses çıkarmayıp onay verdiği her adımla AKP'nin özelleştirmeci ve gerici eğitim politika-

larının sürdürücüsü olduğunu gösterdi. Doğa Koleji'nin devredilmesi ya da esas olarak devlet eliyle kurtarılması sürecinde, özelleştirmenin, eğitimde yarattığı sorunlar çerçevesinde daha fazla sorgulanır olmaması için özel bir inisiyatif üstlendi.

Selçuk geçtiğimiz hafta da yine özel okul patronlarının toplandığı sempozyumun açılış konuşmacısıydı, tıpkı geçtiğimiz yıl olduğu gibi. Patronlar yeni kıyakların peşindeler, MEB'de onlara sunulacak teşvik paketlerinin hazırlığında, birbirlerini ağırlıyorlar!

Parasız okulda paralı eğitim

Eğitime ayrılan bütçede kamu kaynakları özel okullara kaydırılırken devlet okullarının yükü velilerin sırtına bindiriliyor. 18 yılda velilerin eğitime yaptığı harcamalar en az 5 katına çıktı.

Devlet giderek artan bir şekilde kamu kaynaklarını özel okullara aktarıyor, devlet okullarının gereksinimleri velilere yüklenerek karşılanıyor. AKP'nin iktidara geldiği 2002'den bu yana velilerin eğitime yaptığı harcamalar en az 5 katına çıktı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun son açıkladığı verilere göre Türkiye'de eğitim harcamaları 2018 yılında, 2017 yılına göre yüzde 21 artmış. Aynı verilere göre yapılan

eğitim harcamalarının yüzde 72,9'u devlet tarafından finanse edilirken, hane halklarının yaptığı harcamaların payı yüzde 20'lere dayanmış durumda. OECD ülkelerinde hane halkının eğitime yaptığı harcamalar çok daha düşük bir ortalamaya sahip.

Velilerin değerlendirmelerine göre okullarda yaklaşık 40 farklı gerekçeyle velilerden para talep ediliyor ve okulların ihtiyaçlarının büyük kısmı bu şekilde toplanan paralarla karşılanıyor. Kayıt parası,

temizlik parası, okul aidatı, fotokopi parası, bayram törenleri için süsleme, kıyafet parası, fotoğraf parası, tahta kalemi, masa örtüsü, perde parası, okul güvenlik görevlisi, temizlik görevi parası, yardımcı kaynak kitap parası, forma parası, okul içi etkinlikler için bilet parası ve belli dernek ve vakıflar için bağış paraları bunlardan bir bölümü. Bunlar dışında elbette artık normalleşmiş ve kanıksanmış görünen servis parası, kurs-etüt parası, yemek parası gibi ödemeler de var.

ÖZELLEŞTİRMENİN TRUVA ATI OKUL AİLE BİRLİKLERİ

Okul Aile Birlikleri, bütçe desteğini neredeyse bütünüyle öğretmen maaşlarına daraltmış olan devletin yükü öğrencilere yıkmasına zorunlu olarak aracılık ediyor. Devlet okullarında ticarileşme biraz da böyle gerçekleşiyor.

Her okulda velilerin okulla daha sağlıklı ilişki kurmasından ve velileri eğitim ve öğretim faaliyetlerinin bir parçası haline getirmekten sorumlu olan Okul Aile Birlikleri (OAB) bugün tamamıyla okuldaki ticari faaliyetlerin yürütülmesini sağlayan, velilere okulun ihtiyaçlarını karşılatmaya çalışan tüzel bir kişiliğe dönüşürmüş durumda. Yani devlet eğitim alanındaki sorumluluğunu, velilere yine veliler aracılığıyla yüklemiş oluyor ve kendi sorumluluklarının üstünü örtebiliyor.

Veliler için okul kapısından içeri adım atmanın gönüllü girilen zorunlu yolu bağış. Bunun ardından geleni söyleyelim: OAB işletmesine okulun temizlik, tamirat ve bakımları için yatırılması istenen düzenli aidatlar, okulun belirlediği yerden belli bir kısmı OAB'ye bağışlandığı için fiyatları daha da artan okul üniformasıyla devam ediyor veli soygunu.

Bu arada çocuğunun ulaşım, çanta, ayakkabı, kırtasiye ihtiyaçları için yapacağınız harcamalarını bunların dışında.

Çocuğunun sınıfı için de masa örtüsü, perde, dolap derken liste uzadıkça uzuyor. Devletin ücretsiz dağıttığı kitaplar çoğu zaman kullanılmadığı için kaynak kitaplar ekleniyor bu listeye sonra. Okullarda ticari bağlantılar öyle boyutlara vardı ki, üniforma satan, fotoğraf çeken, kitap satan, servis anlaşması yapan firmalar, anlaşma karşılığı okul müdürünün makam odasını yenileme, okula açılacak mescidin yapımı veya herhangi bir tamirat ve tadilat işini üstleniyor. Her firmanın okuldan kazandığı ölçüde okula "katkıda" bulunması esas bu ticari faaliyet sürecinde!

Tahta kalemi, kâğıt havlu, ıslak mendil, A4 kağıdı gibi ihtiyaçlar için de hedef yine veliler. Ya yine para toplanıyor ya da ihtiyaç oldukça sırayla veliler satın alıp gönderiyor bunları okula. Sınıf temsilcisi seçilen ve OAB ile doğrudan bağı bulunan veliler aracılığı ile organize ediliyor bütün bu kaynak yaratma faaliyetleri. Elbette gerekli görüldüğü durumlarda okul idaresinin ve öğretmenin otoritesini kullanmaktan da çekinmiyor, 'parasız devlet okulu'. Okul hatırası

fotoğraf çektilir, OAB'den satın alabilirsiniz. Tiyatro veya sinema etkinliği düzenlenir, biletleri OAB'de bulabilirsiniz. Takvim bastırılır, saat yaptırılır, adres yine OAB. Gördüğünüz gibi devlet okullarında ticari faaliyetlerin sınırı yok!

Milli bayramlar benzeri etkinlikler için çocukların katılacağı gösteri için folklor kursu, kıyafet parası, çalıştırıcı parası diye devam ediyor liste. Sonra yapılacak geziler ve ziyaretler var. Elbette bunlar ancak veliler karşılarsa mümkündür. Veliler "benim çocuğum mahrum kalmamasın, dışlanmasın" duygusu hissettirilerek ikna ediliyor tüm bu süreçlere. Öğrencilerden girmeye zorunlu oldukları okul içi sınavlarda sınav kağıtlarını çoğaltmak için bile sınav parası adı altında para toplanıyor, bunu öğretmenlere yaptırmak için uğraşılıyor sistem. Sınav başına her öğrenciden 1 TL!

Devlet okullarında devlet tarafından artık neredeyse sadece öğretmen ve okul idaresinin personel maaşları ve faturalar ödenmektedir. Ayrılan MEB bütçesi derslik, laboratuvar, kütüphane gibi yatırımlar için değil, neredeyse tamamen bu giderler için harcanmaktadır. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay %17 iken bu oran 2019'da yaklaşık %5'e kadar gerilemiştir. Öğretmen dışında kalan yardımcı personel, güvenlik, temizlik görevlilerinin maaşları da yine OAB bütçesinden, yani velilerin cebinden ödenmektedir.

Bütün bu ticari faaliyetlerle okullarda OAB adeta özerk bir işletmeye dönüşmüş durumdadır. Bu işletmeler okula ait olanakların kiralama suretiyle kullanıma açılmasını da beraberinde getirmiştir. Okul bahçelerinin otopark olarak kiralınması, okula ait spor salonlarının, tiyatro ve konferans salonlarının öğrencilerin ders dışında da kullanabileceği sosyal alan olmaktan çıkarak kulüplere, işletmelere kiraya verilmesi ve buralardan gelir edilmesi artık okullardaki sıradan ticari faaliyetler arasındadır. Ticari faaliyetin gerçekleştiği okulun öğrencileri de ders dışındaki saatlerde o kulüplere ya da kurslara para ödeyerek katılmak zorunda kalır.

BAĞIŞ TOPLAMAK YASAK, 'GÖNÜLLÜ BAĞIŞ SERBEST' OYUNU!

Her eğitim öğretim yılının başında aynı oyun oynanıyor. MEB bir genelge yayımlıyor ve okullarda zorunlu olarak bağış toplamanın yasak olduğu ilan ediliyor. Ama gönüllüsü serbest! Gönüllü bağış ya da katkı payının ne anlama geldiğini hepimiz biliyoruz elbette. Örneğin 'gönüllü' bağış yapmazsanız, okul idaresinden çocuğunuzu kayıt ettirmek istediğiniz okulun sizin adres bölgenizde olmadığını duyabilir, kayıt yaptırmaya istediğinize 'mümkün değil' yanıtını alabilirsiniz. Tabii bağış yaptığınızda buna rağmen kayıt için bir yol bulunabileceğini de öğrenebilirsiniz!

Bu süreçte okul yönetimi ya da okul aile birliği (OAB) 'gönüllü' bağışın çocuğunuz için başka önemli sonuçları da olacağına ikna eder sizi. Örneğin kadrolu bir öğretmenin ol-

duğu, fiziksel koşulları daha iyi olan sınıf seçme hakkınız ortaya çıkabilir yapacağınız bağışla. Diğer türlü kurda şansınıza ne çıkarsa! Bağışın konuşulduğu sırada, yeterli bağışın toplanmadığı durumlarda, okulda, sınıfta ve tuvaletlerde yeterince temizlik yapılamayacağı hatırlatması da yapılır. Lavabolar sabunuz kalır, sınıf ve okul yeterince temizlenmezse çocuklarımız hasta olacaktırlar. Devlet okulunda çocuğumuzun eğitimi için para ödemeye adım adım böyle ikna olmaya başlarız.

Bu arada kayıt parası, devlet okullarında velilerden para toplanmanın sadece başlangıcı. Kayıt parasıyla, "gönüllü bağış"la başlayan parasız okulda para akışı hiç durmadan başka araçlarla devam eder.

TOPLUMCU ANAYASA'DA EĞİTİM

TKP'nin sosyalist Türkiye'nin Anayasa taslağı olarak sunduğu Toplumcu Anayasa'da eğitim hakkı şu maddelerle ele alınıyor:

Madde 59-

Eğitim her aşamasında parasız sunulan kamusal bir hizmet olarak toplumun çıkarları doğrultusunda yeniden örgütlenir. Dileyen herkes, bilimsel olarak

öngörülmüş başarı ölçütlerini yerine getirmek koşuluyla, öğrenimini son aşamasına kadar sürdürür. Eğitim imkanları tüm toplumsal kesimlere eşit olarak sunulur ve eğitimden yararlanmada ortaya çıkabilecek eşitsizliklerin önüne geçmek için özel önlem alınır.

Madde 60- Eğitimin, insanın yeteneklerini ve yaratıcı gücünü ortaya çıkarıp geliştiren bilimsel içerikli bir etkinliğe dönüştürülmesinin yanı sıra, sınıfsız-sömürsüz bir dünya için verilen mücadeleye bilimsel ve ahlaki açılarından yardımcı olma işlevini de yerine getirmesi sağlanır.

Madde 61- Herkesin istediği alanda eğitim görmesi, toplumun ihtiyaçları da gözetilerek gerçekleştirilir.

Madde 62- Eğitim politikalarında ilgili kurumların bütün öğeleri söz sahibidir. Öğretmenler, öğrenciler,

veliler ve eğitim kurumlarındaki hizmet işçileri ayrı ve birleşik örgütlenmelerle eğitim politikalarının oluşturulmasına katılırlar.

Madde 63- Ana dilde eğitim, devletin güvencesi altındadır. Ülkemizde ve bölgemizde yaşayan halkların birbirlerinin dil ve kültürlerini daha yakından tanımasını, eğitim sisteminin

amaçları arasında yer alır.

Madde 64- Yabancı dil eğitimi, insanlığın kültürel ve bilimsel birikiminden mümkün olan en büyük ölçüde yararlanmayı ve halklar arasındaki kardeşliği güçlendirmeyi gözetilen bir yaklaşım doğrultusunda gerçekleştirilir.

Madde 65- Yaşları 18'in altındaki çocuklar ile gençlerin, eğitim sürecinin bir parçası olmayan işlerde çalışmaları ya da çalıştırılmaları yasaktır.

Madde 66- Okuma-yazma bilmeyen tek bir yurttaşın kalmaması, toplumun başlıca ödevleri arasındadır. Temel eğitim 12 yıldır ve bütün yurttaşlar için zorunludur.

Madde 67- Devlet, ilgili örgütlerle işbirliği yaparak, hiçbir yaş sınırlaması olmaksızın insanların bilgi ve becerilerini geliştirmeleri için her türlü olanağı sağlar.

Sabancı Holding yöneticileri hakkında suç duyurusu yapan firmanın avukatı:

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ

'TEMSA'da hileli iflas yapıldı, servet transferi var'

Şirkete yönelik haciz işlemlerini bahane ederek önce üretimi durduran ardından geçici konkordato ilan eden Temsa'nın hileli iflas bildiriminde bulunduğu iddia edildi.

Konkordato sürecinin devam ettiği Temsa'ya dair Sabancı Holding yöneticileri hakkında suç duyurusunda bulunan tedarikçi bir firmanın avukatı Leman Türkmenoğlu, Adana'da işçilerle bir araya gelerek Temsa'yla ilgili süren dava hakkında bilgi verdi.

Hak-İş'e bağlı Özçelik-İş Sendikası'nda yapılması planlanan, ancak sendika yöneticilerinin izin vermemesi nedeniyle Seyhan Nehri kenarındaki bir kafede düzenlenen toplantıda işçilerle bir araya gelen Avukat Leman Türkmenoğlu, hileli iflas sürecini şöyle anlattı:

"Arkadaşlar aslında gerçek anlamda baktığımızda Temsa, batık ve battığından dolayı üretimi durdurulan bir firma değil. Temsa batmadı. Temsa borca batık değil. Olan, Temsa'nın kasaları şu anda boş. Bu neden oluyor? Geçtiğimiz bir yıllık süreçte bir kısım operasyonlar yapılmış.

Temsa Ulaşım isminde bir firma var. Temsa Ulaşım'ın, içinde iki tane ortağı var: Biri Temsa İş Makineleri, biri Temsa Motorlu Araçlar. Temsa İş Makineleri'ni ve Temsa Motorlu Araçlar'ı Temsa Ulaşım'dan ayırıyorlar. Ayırdıkları şirkete kendileri de hissedar oluyor. Bu iki şirketi Temsa Ulaşım'dan ayırdıktan sonra, hisselerin değerini düşürmek için sermaye azaltımına gidiyorlar.

Yine o süreçte bankalardan yoğun miktarda teminat mektupları ve krediler alıyorlar. Bu kredilerden bir tanesinin satışı 30 Mayıs'ta gerçekleşti. 27 Mayıs'ta bir bankadan 37 milyon TL kredi alıyorlar. Satıştan iki gün önce de bankadan 5 milyon Euro teminat mektubu alınıyor. Yine Mart'ın başından Mayıs'ın sonuna kadar gelen süreçte 70 milyon Euro'luk bir teminat mektubu daha alınıyor.

Bunların hepsi Temsa Ulaşım'ın kasasına giriyor. O arada ayrıştırılan iki şirketteki hissedarlar Exsa

Export'a satış yapıyorlar. Exsa Export kimin, Hacı Ömer Sabancı Holding'in. Exsa Export, İş ve Motorlu'nun hisse bedellerine karşılık olmak üzere Temsa Ulaşım'a ödeme yapıyor. Şirket satılmış olduğu için yeni gelen para satın alan kişiye kâr payı olarak ödeniyor.

Haziran - Temmuz döneminde işçi çıkarma operasyonları başlıyor. Eylül ayında firmayı satın alan ve yabancı yatırımcı zannedilen kişi Fransa'da Temsa'yı kuruyor. Geçtiğimiz bir yıl içerisinde ABD'de Temsa Amerika kuruluyor. İngiltere'de, Almanya'da, Mısır'da

ve en önemlisi Fransa'da Temsa kuruluyor. İşçi çıkaran firma gidip Fransa'da şirket kuruyor. Sen bu şirketleri hangi parayla kuruyorsun?" Hileli satışa dair kendisinin sürece nasıl dahil olduğunu da anlatan Leman Türkmenoğlu şöyle devam etti:

"Son bir yılda yapılan operasyonlara baktığımız zaman şirketlerin düzenli olarak birbirinden ayrıştırılarak, bölüştürülerek Temsa Ulaşım'ın değerinin düşürülmesi, krediler yoluyla borçlandırılması, ardından yabancı yatırımcı denilen ama Türk olan bir kişiye satılması

ve bu kişinin kendi cebinden para ödemek yerine Temsa Ulaşım'ın parasıyla Temsa'nın hisse senetlerini satın alması, sonrasında üretimi durdurmuş olması şeklindeki bir pozisyonu görünce burada bir servet transferi söz konusu olduğunu gördüm."

Temsa'yla ilgili konkordato sürecine dair 11 Mart'ta bir dava olacağını ve Temsa'nın bu tarihe kadar üretime başlamak zorunda olduğunu söyleyen Avukat Leman Türkmenoğlu, işçileri davaya sahip çıkmaya ve üretimin devam etmesi için mücadele etmeye çağırıyor.

ÇELİK NAKIŞ İŞÇİLERİ KAZANDI

Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde ZARA, H&M, Bershka, Tommy Hilfiger, De-Chatlon, Mango gibi markaların ürünlerine baskı ve nakış işlemeleri yapan, Çelik Nakış fabrikası işçileri patronlarının makineleri kaçırıp ortadan kaybolmasından sonra Patronların Ensesindeyiz Ağı ile birlikte başladıkları eylemlerin sonunda ilk kazanımlarını elde etti. İki bölümden oluşan fabrikanın baskı bölümünde çalışan işçiler haklarının büyük kısmını aldı. İşçiler kazanımlarını Çiğli İşçi Evi'nde yaptıkları bir açıklama ile duyurdu.

Yapılan açıklamadan bir bölüm şöyle: "Çelik Nakış'ın, Üniteks'in, Cu Tekstil'in, Zara'nın ve İnditex'in diğer işçi arkadaşlarımızın mağduriyetini giderene kadar arkadaşlarımızı yalnız bırakmayacağız. Patronların işçileri bölmesine ve köle gibi çalıştırmasına izin vermeyeceğiz. Bu verdiğimiz mücadele bir başlangıçtır. Fason üretim başta olmak üzere, sahte sigortalılık, fazla çalışma süreleri ve güvencesiz çalışmaya karşı mücadelemize devam edeceğiz. İşçilerin birliği patronları mutlaka yenecektir."

YAPI KREDİ BANKASINDA YENİDEN TOPLU İŞTEN ÇIKARMA İDDİALARI

Koç'un amiral gemilerinden Yapı Kredi Bankası'nda yeni bir toplu işten çıkarma hazırlığı yapıldığı iddiaları çalışanlar arasında yoğunlaşmış ve tedirginliği artırmış durumda. 2019 sonunda genel müdürlüklerdeki operasyon bölümlerinden toplu olarak atılan emekçiler için "makinelenme ve değişen müşteri davranışlarını" bahane eden banka patronunun yeni bahanesinin İtalyan UniCredit Bankası'nın Türkiye'den çekilmesi sonucu ortaklığın son bulması olacağı iddia ediliyor.

Banka ve Finans Emekçileri Komitesinde örgütlenen emekçilerin verdiği bilgiye göre İzmir Operasyon ve Çağrı Merkezi ve Gebze'deki Bankacılık Üssü'nde başlayan toplu işten çıkarmaların Şubat ayında yine çağrı merkezi ve operasyon bölümleri de ağırlıklı olmak üzere devam edeceği konuşuluyor. Yüzlerle ifade edilen sayıda emekçinin işine son verilme hazırlığı yapıldığı söylentisi pek

çok banka emekçisine ulaşmış ve tedirgin etmiş durumda.

Eylül ayında yapılan işten çıkarma sırasında binalar güvenliklerle sarılmış, "acil durumlar için ambulans desteğiyle" yüzlerce emekçi kapı önüne konulmuştu. Bu durum onlarca şubede iş yavaşlatma eylemiyle protesto edilmişti. Toplu işten çıkarmanın yapıldığı bankada Genel Müdür Yardımcısı Hakan Alp, Yapı Kredi Bankası'nın sosyal medya hesaplarından paylaşılan, "başarısız mı oldunuz, üstünüzü silkeleyip ayağa kalkmak sizin elinizde" mesajı çalışanlar arasında büyük tepki toplandı.

Banka ve Finans Emekçileri Komitesi patronun hazırlıklarına karşı işten atılmayan bütün Yapı Kredi emekçilerini hukuki haklarını savunmak, ortak eyleme geçmek ve dayanışmak için Patronların Ensesindeyiz ağıyla iletişime geçmeye, örgütlenmeye davet etti.

TEMİZLİK İŞÇİLERİNE SÜRGÜN DÜZENLEMESİ

Sağlık Bakanlığı temizlik işçilerine sürgün ve işten çıkarma için kapı aralayan bir düzenleme yaptı. İşçiler tepkili.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname sonrası kamuda çalışan taşeron işçiler kadroya geçme hakkı elde etmişti. Ancak bu geçiş başladığı günden bu yana sürekli hakları kısıtlanmaya çalışılan işçilere ilişkin son hak gaspı adımı Sağlık Bakanlığı tarafından atıldı.

25 Temmuz 2018 tarihinde yürürlüğe giren "Belirsiz Süreli İş Sözleşmesi" kapsamında kadroya alınan Sağlık Bakanlığı'na bağlı temizlik işçilerinin sözleşmesinde işçilerin oluru alınmadan değişiklik yapıldı.

İşçilerin işlerini aksattığı iddiasıyla yapılan yeni düzenlemeyle birlikte sözleşmeye yeni maddeler ekleyen Bakanlık, sürgün ve işten çıkarmanın yolunu açtı.

Söz konusu düzenlemeyi Patronların Ensesindeyiz Ağı'na ileten işçiler düzenlemeye tepkili.

"Belirsiz Süreli İş Sözleşmesinin 4'üncü maddesi değiştirilerek yürürlüğe konulmuştur" ifadesiyle yeni sözleşme maddelerini işçilere dayatan Bakanlık, yeni sözleşmede yer alan maddelerde "İşçi, işveren veya vekilinin, merkez teşkilatı hizmet birimlerinde / il sınırları içindeki işyerlerinde gösterceği yerlerde verilen görevi yapmakla yükümlüdür. İşçinin; il içerisinde belirlenen işyerlerinde kadrosu bulunmakla birlikte, il genelinde ihtiyaç hâsıl olduğunda, kadroya geçişi yapılan işi yapmak kaydıyla il içerisindeki birimlere bir mali yılda altı ay süreyle İl Sağlık Müdürlüğüne geçici olarak görevlendirilmesi yapılabilir. Görevlendirilen sürekli işçinin hizmetine ihtiyaç duyulduğu takdirde görevlendirme süresi altı ay daha uzatılabilir." deniliyor.

Yapılan düzenlemeyle, işçilerin işten çıkarılmasına zemin oluşturacak maddeye şöyle belirlenmiş: İşçinin kendi görev alanı ile ilgili iş ve işlemleri kendisine hatırlatıldığı halde yerine getirmemekte ısrar etmesi veya savsaklaması halinde, durum, bağlı olduğu disiplin amirince en

az 2 (iki) tutanakla tespit edilir. Bu tespit üzerine işçinin sözleşmesi işveren vekilince kendisine yapılan bildirim takip eden 6 iş günü içerisinde, 4857 sayılı İş Kanununun 25. maddesinin birinci fıkrasının 2. bendinin H alt bendine göre aynı Kanunun 26. maddesi uyarınca feshedilir.

SÖZLEŞME SÜRERKEN YENİ KURALLAR EKLENEMEZ, DAYATMA YAPILAMAZ

Konuya ilişkin açıklamalarda bulunan hukukçu Kadir Sev, "696 sayılı Olağanüstü Hal KHK'sı uyarınca Sağlık Bakanlığına geçişi yapılan taşeron işçileriyle 2.4.2018 tarihinde belirsiz süreli iş sözleşmesi imzalandığı anlaşılmaktadır. Sözleşme kurallarının değiştirilmesi için öncelikle işçinin rızası ya da önemli bir başka neden olmalıdır" dedi.

İşçi zararına olacak biçimde, üstelik bir genelge çıkarılarak değişiklik yapılmasının kabul edilemez olduğunu vurgulayan Sev, değerlendirmesine şu şekilde devam etti:

Değiştirilen 4'üncü maddede, işçilerin il sınırları içindeki başka birimlerde 6 ay geçici görevlendirilebileceği ve bu sürenin 6 ay daha uzatılabileceği öngörülmüş. Bu düzenlemeye göre işçi 1 yıl süreyle başka ilçelerdeki işyerlerinde çalışmak zorunda bırakılacaktır. Bu, iş koşullarında esaslı bir değişikliktir ve 4857 sayılı İş Yasasına göre işçinin rızası aranmalıdır.

Dördüncü maddenin yeni biçiminde; temizlik personeli görevini iki kez aksatırsa İş Yasasının 25'inci maddesi uyarınca iş akdinin derhal feshedilmesi öngörülmüştür.

Atıfta bulunan madde, ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranılması durumunda feshedilmesini düzenlemektedir. Görevin iki kez aksatılmasını ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı olarak değerlendirmek doğru değildir.

